

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культурологія

Освітня програма **Бакалавр**
Спеціалізація (за наявності)
Спеціальність **для всіх спеціальностей**
Галузь знань:

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “12” 03. 2021 р.

м. Івано-Франківськ
2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення курсу
7. Контактна інформація
8. політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Культурологія
Освітня програма	Бакалавр
Спеціалізація (за наявністю)	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Галузь знань	гуманітарний
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	2/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота - LX
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
<p>Культурологія - навчальна дисципліна в системі гуманітарної освіти студентів вищих навчальних закладів. Розробка стратегії діяльності в будь-якій сфері повинна базуватися на інтегративному, гуманітарно-орієнтованому знанні. Саме культурологія як наука і навчальна дисципліна є методологічною базою такого знання. Вона надає цілісне, принципово нове бачення взаємовідносин людини зі світом, сприяє формуванню у студентів уявлень про загальнолюдські цінності та національні пріоритети, моделюванню їх поведінки в умовах сучасної глобалізації інформаційного простору. Культурологія є системою знань про сутність, закономірності існування та розвитку культури. Культурологічна освіта майбутнього фахівця покликана забезпечити досягнення ним насамперед культурного мислення, що утворюється співвіднесенням людини із соціальним і природним середовищем у межах певної національної або історичної системи культурних координат. Сучасні студенти історики, політологи, мають бути готові здійснювати професійну діяльність у полікультурному світі й розкривати множинність культурних систем, формувати досвід культуротворчої діяльності, спрямованої на визначення соціально-функціональної ролі майбутнього фахівця та способів його входження в соціальну практику, пошуків культурно-детермінованих шляхів вирішення особистісних і професійних проблем. Культурологія не увійшла до обов'язкових навчальних дисциплін державного освітнього стандарту, проте окремі спеціальності мають вибіркиму можливість для вивчення даної дисципліни «Культурологія».</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета</i> викладання дисципліни «Культурологія» вбачається у тому, щоб сформувати систему теоретичних знань про основні особливості розвитку матеріальних і духовних цінностей культури, закономірності розвитку культури як специфічного, унікального феномена людства, що сприяє формуванню світогляду особистості та вмінно застосувати знання, навички, традиції, обряди і художні цінності в сучасному культурологічному процесі України.</p> <p><i>Завдання курсу «Культурологія»</i> - оволодіння основними термінами і поняттями культурології на рівні відтворення, тлумачення та використання у повсякденному житті; вивчення культури в розвитку, в єдності та суперечності різних процесів і тенденцій, засвоєння сутності та цінностей основних здобутків культури, її суттєвих рис; розгляд української культури в контексті її історичного розвитку та досягнень світової і</p>	

європейської культур; формування вмій і навичок застосування знань з культурології для визначення лінії власної поведінки в умовах розмаїття культур.

Ціль курсу «Культурологія» визначити основні концептуальні парадигми культурології; історичний, філософський і мистецький чинники культурного процесу; етапи та закономірності розвитку культури; процес створення, поширення та засвоєння цінностей культури; досягнення в різних галузях духовної та художньої культури.

4. Компетентності

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК09. Здатність працювати в команді

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

СК23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

СК24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

5. Результати навчання

ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	для всіх спеціальностей	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Тема. Культурологія як наукова і навчальна дисципліна План. 1.1. Культурологія як наука. 1.2. Предмет та категорії культурології. 1.3. Принципи та функції культурології. 1.4. Місце	Лекція	1. Культурологія. Навч посіб. / Упоряд. С. Абрамович та ін. — К., 2007. 2. Культурологія : Навч. посіб./ Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. — К., 2007. 3. Культурологія : Навч посіб. / Чорненький Я. — К.,	2		Згідно розкладу

<p>культурології в системі гуманітарних та природничих наук.</p> <p>2. Тема. Художня культура та загальні закономірності становлення української культури. План.</p> <p>2.1. Зміст поняття «художня культура».</p> <p>2.2. Поняття «українська культура».</p> <p>2.3 Фактори, що визначають особливості української культури.</p> <p>2.4. Основні періоди в розвитку української культури.</p> <p>2.5. Джерела вивчення культури українського народу.</p>	<p>Лекція</p>	<p>2004.</p> <p>1.Культурологія /За ред. В. М. Пічі. — Л., 2003.</p> <p>2. Культурологія :українська та зарубіжна культура /М. М. Закович та ін. — К., 2004.</p>	<p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p>
<p>3. Тема. Культура стародавніх цивілізацій. План.</p> <p>3.1. Періодизація культури Стародавнього Єгипту.</p> <p>3.2. Міфологія, релігія, культи та обряди у Стародавньому Єгипті.</p> <p>3.3. Загальна характеристика культури Месопотамії.</p> <p>3.4. Культури Ассирії, Вавилону та Сирії.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Культурологія / За ред. І. Тюрменко, О. Горбула. — К., 2004.</p> <p>2.Культурологія / Є. А. Подольська та ін. — К., 2003.</p> <p>3.Левчук Л. Історія світової культури. — К., 2004.</p> <p>1.Лозовий Д. Основи художньої культури. — Х., 1997.</p>	<p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p>
<p>4. Тема. Антична культура (Стародавні Греція і Рим). План.</p> <p>4.1. Специфіка культури</p>	<p>Лекція</p>	<p>1.Культурологія /За ред. В. М. Пічі. — Л., 2003.</p> <p>2.Культурологія /За ред. І. Тюрменко, О. Горбула. — К.,</p>	<p>2</p>		

<p>Стародавньої Греції. 4.2. Основні риси давньогрецької культури. 4.3. Давньоримська культура.</p> <p>5. Тема. Культура Середньовічної Візантії та Західної Європи. План. 5.1. Середньовічна культура Візантії. 5.2. Середньовічний символізм у культурі Західної Європи V-XV ст. 5.3. Готичне мистецтво Західної Європи XII-XV ст.</p>	<p>Лекція</p>	<p>2004. 3.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. 2015. – 274 с.</p>	<p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p>
<p>6. Тема. Культура Європейського Відродження та Просвітництва XIV–XVIII ст. План. 6.1. Гуманізм культури епохи Відродження. 6.2. Реалізм Відродження XIV - XVI ст. та сучасний культурний процес XX –XXI ст. 6.3. Тенденції розвитку мистецтва в епоху Просвітництва XVIII ст. 6.4. Модернізм як новий світогляд XX ст.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1.Куманецкий Л. История культуры Древней Греции и Рима. — М., 1990. 2.Чумаченко Б. Вступ до культурології Античності. Стародавня Греція : Навч. Посіб. – К., 2003 3. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p>	<p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p>
<p>Семінарські заняття 1. Тема Тема. Культурологія як наукова і навчальна дисципліна План. 1. Культурологія як наука.</p>		<p>1. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх</p>	<p>2</p>	<p>тест №1 100 бал.</p>	

<p>2. Предмет та категорії культурології. 3. Принципи та функції культурології. 4. Місце культурології в системі гуманітарних та природничих наук.</p> <p>2. Тема. Художня культура та загальні закономірності становлення української культури. План. 1. Зміст поняття «художня культура». 2. Поняття «українська культура». 3. Фактори, що визначають особливості української культури. 4. Основні періоди в розвитку української культури. 5. Джерела вивчення культури українського народу.</p> <p>3. Тема. Культура стародавніх цивілізацій. План. Періодизація культури Стародавнього Єгипту. 2. Міфологія, релігія, культи та обряди у Стародавньому Єгипті. 3. Загальна характеристика культури есопотамії. 4. Культури Шумеру, вилону та Ассирії.</p> <p>4. Тема. Антична</p>	<p>напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с. 2. Культурологія :українська та зарубіжна культура /М. М. Закович та ін. — К., 2004. 3.Клапчук С. М., Остафійчук В. Ф. Історія української та зарубіжної культури. — К., 2004. 4.Культурологія : Навч посіб. / Упоряд. С. Абрамович та ін. — К., 2007.</p> <p>1.Культурологія : Навч. посіб./ Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. – К., 2007. 2.Макаров А. Світло українського бароко. — К., 1994. 3. Історія культури / О. Гаврюшенко та ін. — К., 2004. 4.Історія світової та української культури / В. А. Греченко та ін. — К., 2016. 5.Культурологія</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Тест№ 2</p> <p>100 бал.</p> <p>Тест№ 3</p> <p>100 бал.</p>	<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>
---	--	-------------------	---	--

<p>культура (Стародавні Греція і Рим). План. 1. Специфіка культури Стародавньої Греції. 2. Основні риси давньогрецької культури. 3. Давньоримська культура.</p>		<p>:українська та зарубіжна культура / М. М. Закович та ін. — К., 2004.</p> <p>Література [I — 1; 5; 9; 13; 15; II — 12;</p>	2	Тест№ 4 100 бал.	Згідно розкладу
<p>5. Тема. Культура Середньовічної Візантії та Західної Європи. План. 1. Середньовічна культура Візантії. 2. Середньовічний символізм у культурі Західної Європи V-XV ст. 3. Готичне мистецтво Західної Європи XII-XV ст.</p>		<p>Література [I — 1; 4; 5; 8; 11; 12; 13; II — 8;] [I — 1; 3; 6; 8; 10-12; 1 II — 1; 8;]</p>	4	Тест№ 5 100 бал.	Згідно розкладу
<p>6. Тема. Культура Європейського Відродження та Просвітництва XIV–XVIII ст. План. 1. Гуманізм культури епохи Відродження. 2. Реалізм Відродження XIV - XVI ст. 3. Художня культура епохи Відродження XIV - XVII ст. 4.Тенденції розвитку мистецтва в епоху Просвітництва XVIII ст.</p>		<p>Література [I — 1; 4; 5; 8; 12; 15; II — 1; 3; 8; 17; 19;</p>	2	Тест№ 6 100 бал.	Згідно розкладу
<p>7. Тема. Сучасний культурний процес XX–XXI ст. План. 1. Специфіка сучасної західної культури.</p>		<p>Література [I — 1; 4; 5; 8; 11; 12; 13; II — 8; 3; 6; 8; 10-12; 15; II — 1; 8;</p>	2	Тест№ 7 100	

<p>2. Елітарність та масовість культури ХХ ст. 3. Модернізм як новий світогляд ХХ ст. 4. Основні напрями в сучасному мистецтві.</p> <p>8. Підсумкове заняття: Презентація творчих робіт.</p> <p>Залік</p>		<p>Література [І — 1; 5; 9; 13; 15; 12; 13;</p> <p>тести</p>	<p>2</p>	<p>бал.</p> <p>100 бал.</p>	<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>
<p>6. Система</p> <p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>оцінювання курсу Всі семінарські заняття в період дистанційної форми навчання вимірюється вагою в 100 балів. Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях; написання контрольної роботи; колоквиум (на знання культурологічних термінів; захист презентацій на обрані студентами теми, самостійна робота (50 балів)</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – подається глосарій, найважливіші подій, форми , стилі та художні методи. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Плани семінарських занять входять в план лекції і покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з культурології, щоб досконало володіти основними термінами і займати чітку громадянську позицію</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент повинен захистити презентацію з обраної теми вага оцінки – 100 балів; пройти тестування з даних тем - вага оцінки 100 балів; за написання контрольної роботи – мінімум 50 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять –50 балів.</p>				

Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.

7. Політика курсу

Політика курсу «Культурологія» передбачає передачу усіх невиконаних завдань з даного курсу. Студенти, мають можливість самостійно вивчати предмет без присутності на лекції на платформі d-learn.pnu.edu.ua якщо навчання відбувається у формі он-лайн якщо в оф-лайн присутність обов'язкова. Програмний результат можна досягнути за допомогою певних завдань зокрема: підготовленої презентації, розв'язання тестів після засвоєння кожної лекції або підсумкового тесту, написання рефератів) кількість програмних результатів можливо 4-5, всі результати оцінюються в 100 бальній шкалі. У випадку запозичених робіт, плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Новосад М.Г. Методичні рекомендації з курсу «Українська і зарубіжна культура». - Івано-Франківськ, 2009, - 56 с.
2. Новосад М.Г. Історія української культури: навчально-методичні рекомендації. – Івано-Франківськ, 2012, – 67 с.
3. Новосад М.Г. Лекції з історії української культури. - Івано-Франківськ, 2013, - 140 с.
4. Новосад М.Г. Культурологія: конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2009, - 120с.
5. Новосад М.Г. Культурологія: Навчально-методичні рекомендації – Івано-Франківськ, 2012,- 56 с.
6. Новосад М.Г. Культурологія: Лекції для дистанційного навчання. Івано-Франківськ, 2014,- 144 с.
7. Культурологія :Навч посіб. /Упоряд. С. Абрамович та ін. — К., 2007.
8. Культурологія : Навч. посіб./Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. – К., 2005.
9. Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
10. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.
9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І. Кормича, В . В. Багацького. – Х., 2003.
11. Марченко М . І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961.
12. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.
13. Шевнюк О. Культурологія. — К., 2007.

Програмові вимоги

1. Культурологія як наука.
2. Предмет та категорії культурології.
3. Принципи та функції культурології.
4. Місце культурології в системі гуманітарних та природничих наук.
5. Зміст поняття «художня культура».
6. Поняття «українська культура».
7. Фактори, що визначають особливості української культури.
8. Основні періоди в розвитку української культури.
9. Джерела вивчення культури українського народу.
10. Періодизація культури Стародавнього Єгипту.
11. Міфологія, релігія, культи та обряди у Стародавньому Єгипті.
12. Загальна характеристика культури Месопотамії.
13. Культури Шумеру, Вавилону та Ассирії.

14. Специфіка культури Стародавньої Греції.
15. Основні риси давньогрецької культури.
16. Давньоримська культура.
17. Середньовічна культура Візантії.
18. Середньовічний символізм у культурі Західної Європи V-XV ст.
19. Готичне мистецтво Західної Європи XII-XV ст.
20. Гуманізм культури епохи Відродження.
21. Реалізм Відродження XIV - XVI ст.
22. Художня культура епохи Відродження XIV - XVII ст.
23. Тенденції розвитку мистецтва в епоху Просвітництва XVIII ст.
24. Специфіка сучасної західної культури.
25. Елітарність та масовість культури XX ст.
26. Модернізм як новий світогляд XX ст.
27. Основні напрями в сучасному мистецтві.
28. Особливості античної культури. Класичний період V-IV ст. до н. е.
29. Античний театр та його структура.
30. Музична культура стародавньої Греції.
31. Архітектурне мистецтво Риму.
32. Атрибути олімпійських Богів.
33. Ораторське мистецтво в стародавній Греції.
34. Мистецтво вазопису античного світу.
35. Розвиток освіти і науки античності.
36. Римська література основні періоди її розвитку.
37. Культура західноєвропейського середньовіччя.
38. Відродження і світовий культурний розвиток.
39. Духовна культура епохи Просвітництва.
40. Мистецтво Візантії: народження Трійці в художньому образі.
41. Мотиви язичництва народній музично-поетичній творчості.
42. Література та музична культура Візантії VII-XII ст.
43. Готика в архітектурному мистецтві Західної Європи.
44. Християнські мотиви в культурі Візантії.
45. Міфологічний реалізм в архітектурному мистецтві стародавньої Греції.
46. Мистецтво романського середньовіччя.
47. Розвиток освіти і науки в епоху Середньовіччя.
48. Мистецтво готики в українській архітектурі.
49. Культура Давньої Месопотамії.
50. Культура Шумер і Аккад.
51. Мистецтво рабського світу до ісламський період.
52. Культура Давнього Китаю.
53. Мистецтво Японії.
54. Культура Давньої Індії.
55. Мистецтво французького романтизму.
56. Імпресіонізм-нове бачення світу в культурі Франції.
57. Український ренесанс: на сторожі прав, віри і нації.
58. Типологія культури.
59. Образотворче мистецтво іспанського живопису в 17-18 ст.
60. Культура епохи Реформації.
61. Образотворче мистецтво Італійського відродження (триченто, кватроченто)
62. Напрями класицизму в музичному мистецтві епохи Просвітництва.
63. Культурні традиції в мистецтві футуризму.
64. Культура стародавнього Єгипту.
65. Давньоєгипетська культура та її основні періоди.

66. Сюрреалізм у світовій культурі.
67. Дадаїзм як провідний художній метод в літературі ХХ ст..
68. Жанр «балада» творчості Ф. Міллера, Й. Гете.
69. Античні традиції в контексті художньої культури в епоху Відродження.
70. Геніальна особистість Високого Відродження Мікельанджело.
71. Титанічна постать Леонардо да Вінчі, його універсальність.
72. Образ гармонійно досконалої людини у полотнах Рафаеля.
73. Сучасні проблеми в культурі.

Викладач:

М. Г. Новосад